

Rozhovor s Romanom Fusekom: Nekalé praktiky nebankovník

26.11.2015, Televízna stanica TA 3; Analýzy a trendy; Marek Mašura

Marek Mašura, moderátor:

"Nekalé praktiky niektorých nebankových spoločností na Slovensku naďalej prekvitajú. Národná banka preverila viacero firiem a výsledky sú podľa nej alarmujúce. Nebankovky nedostatočne skúmajú schopnosť klientov splácať úver a peniaze vystavujú aj v hotovosti napriek tomu, že zákony hovoria niečo iné.

O nekalých praktikách nebankovník sa budem dnes rozprávať s Romanom Fusekom, riaditeľom odboru ochrany finančných spotrebiteľov z Národnej banky. Pán Fusek, prajem príjemný dobrý večer, vitajte u nás."

Roman Fusek, riaditeľ odboru ochrany finančných spotrebiteľov, Národná banka Slovenska, (host' v štúdiu):

"Dobrý večer, ďakujem."

Marek Mašura:

"A slovo samozrejme dostane aj Maroš Ovčarik, odborník na financie z portálu Finančný kompas. Pán Ovčarik, prajem príjemný dobrý večer aj vám."

Maroš Ovčarik, odborník na financie, Finančný kompas.sk, (host' v štúdiu):

"Dobrý večer prajem."

Marek Mašura:

"Pán Fusek, začnem citátom Národnej banky o praktikách nebankovník: Tie zistenia, ktoré máme, sú alarmujúce. Čo ste tým konkrétne mysleli?"

Roman Fusek:

"Mysleli sme tým, že sú výslovne zakázané zákonom a hrubo poškodzujú spotrebiteľa, alebo majú potenciál hrubo spotrebiteľa poškodiť."

Marek Mašura:

"Čiže inými slovami, to alarmujúce je, že napriek sprísneniu zákona ho nebankovky porušujú."

Roman Fusek:

"Áno, a veľmi významne."

Marek Mašura:

"Ale mená dotýčajúcich nebankovník, či koľko ich je z tých 22, ktoré majú licenciu, nechcete povedať."

Roman Fusek:

"Nie, to zatiaľ nemôžeme povedať kvôli tomu, že zo zákona sme viazaní mlčanlivosťou v tejto veci."

Marek Mašura:

"Čo však konkrétne vieme povedať? Ide o veľké firmy, alebo skôr o malé firmy?"

Roman Fusek:

"Vieme povedať to, že ide o firmy s veľmi významným podielom na trhu, prakticky, pokiaľ ide o kontrolu, kontrolovali sme subjekty, ktoré majú väčšinu klientov na tom nebankovom trhu spotrebiteľských úverov."

Marek Mašura:

"Pán Ovčarik, teraz máte priestor na reakciu vy. Ako vnímate tieto zistenia Národnej banky? A skúsme ich aj zasadiť do širšieho kontextu, ako sa nebankovky správali predtým, čo poslanci sprísnilli zákony, a ako je to teraz?"

Maroš Ovčarik:

"V prvom rade hodnotím mimoriadne pozitívne to, že nebankovky začali byť licencované, to znamená, potrebujú nielen bežné povolenie na podnikanie, ale aj licenciu Národnej banky, tak ako ju potrebujú aj bankové spoločnosti, a zároveň, že Národná banka začala s kontrolou nebankových subjektov na trhu ako celku. To znamená, že to je podľa môjho názoru mimoriadne pozitívna vec v súčinnosti aj legislatívnych zmien, ktoré boli už v priebehu roku 2014, niektoré významné legislatívne zmeny nadobudli účinnosť, začali platiť, a zároveň sa chystá ďalšia novela, alebo teda prešla nejakým pripomienkovaním ďalšia novela, takže súbor týchto činností vnímam pozitívne preto, pretože majú za cieľ, a v niektorých prípadoch sa im to darí aj sprehľadniť a zjednodušiť, a možno urobiť trh nebankových pôžičiek taký prijateľnejší pre konečného spotrebiteľa."

Marek Mašura:

"A naozaj sa zmenilo správanie týchto nebankovník, keďže ako vidíme aj na tých zisteniach, naďalej si hľadajú cestičky, ako obchádzať zákon."

Maroš Ovčarik:

"Tomu sa asi tak skoro nevyhneme, je to prvý krok, ktorý Národná banka teraz spravila, že začala kontrolovať, a tak vo veľkom. Takže teraz je dôležité, že zistenia sa našli a proste prijímajú sa opatrenia na to, aby sa neopakovali, alebo aby boli skutočne len minimálne na trhu zastúpené."

Marek Mašura:

"Prečo to tie nebankovky vlastne robia? Prečo niektoré nebankovky takýmto spôsobom obchádzajú zákony?"

Maroš Ovčarik:

"Pretože poskytovať pôžičky, a to vidieť z čísiel mnohých spoločností, je podnikateľsky zaujímavé, je to segment podnikania, kde sa dá pomerne veľa zarobiť, a preto to tie spoločnosti láka. Na druhej strane spotrebiteľ, ktorého finančná gramotnosť priemerného Slováka, alebo možno akých tých jednoduchších ľudí je pomerne nízka, takže v takom komplikovanom produkte, ako je finančný produkt, alebo do tejto skupiny patria aj bankové produkty, poisťné produkty, sa dá zavádzať, ak to niekto chce robiť, jednoduchšie, ako v jednoduchších segmentoch."

Marek Mašura:

"Pán Fusek, poďme sa teraz bližšie venovať tým vašim zisteniam. Vy ste vykonávali tzv. mystery shoppingy, čo sú vlastne špecialisti Národnej banky v prestrojení, ktorí zistili tieto údaje, tak povedzte nám o tom viac, ako ste postupovali."

Roman Fusek:

"Mystery shopping je z hľadiska našich zákonov, ktoré Národná banka používa na výkon dohľadu, novinka. Je to vlastne vec, ktorú Národná banka má ako novinku v súvislosti práve so spotrebiteľským dohľadom, ktorý robí od 1. januára tohto roka vo vzťahu k nebankovým spoločnostiam až od okamihu, keď získali povolenie, sme mohli v plnej miere dohliadať to, čo bolo aj predmetom licenčného procesu. A hneď sme teda využili túto novú právomoc využiť mystery shopping, to znamená ľudí, ktorí sa vydávali za klientov, za bežných klientov, v tomto prípade nebankových spoločností, ktorí si chcú požičať úver, teda požičať peniaze a zobrať úver, a zisťovali sme tým pádom predajné praktiky."

Marek Mašura:

"A ako to vyzerá na tých konkrétnejších príkladoch?"

Roman Fusek:

"Špecialista, v zásade človek, ktoré ho si Národná banka Slovenska najala na to, aby pre ňu urobil takýto nákup, alebo fingovaný nákup spotrebiteľského úveru, s rôznym takým akože pozadím, alebo s rôznou históriou svojou, či už nejakou úverovou históriou, hľadali sme ľudí, ktorí úver už mali, ľudí, ktorí nemali, hľadali sme ľudí s vyšším príjmom, s nižším príjmom, hľadali sme napríklad rôzne rizikové skupiny spotrebiteľov, povedzme, dôchodcov, matky na materskej, hľadali sme ľudí, ktorí si chcú zobrať spotrebiteľský úver, ale sú zároveň podnikateľmi, alebo živnostníkmi, no a v rámci testovania rôznych týchto prípadov, alebo prípadových štúdií sme zisťovali, akým spôsobom reagujú nebankové spoločnosti na takýchto klientov."

Marek Mašura:

"Pán Ovčarik, vy ste takisto realizovali Mystery shoppingy, aké konkrétne prípady ste zistili, ktorých nekalých praktík sa nebankovky dopúšťajú najčastejšie?"

Maroš Ovčarik:

"My robíme mystery shoppingy celkom pravidelne, a to nielen na nebankových spoločnostiach, ale aj na bankových spoločnostiach, kde boli presne s tým účelom, ktorý používala, alebo pre ktorý robila mystery shopping Národná banka, ale pri našich mystery shoppingoch, ktoré robíme, máme dosť opakovaný a častý problém sa vôbec vlastne... my hodnotíme pri mystery shoppingu ten prvý kontakt klienta s nebankovou spoločnosťou, a akým spôsobom... a hlavne, aké podmienky ponúka nebanková spoločnosť klientovi, a práve v tomto prípade sme došli k tomu, že je veľmi ťažko dostať sa k nejakým relevantným informáciám o tom, aký úver, za akých podmienok, aká cena je toho úveru, to znamená, aké sú poplatky, aké sú úrokové sadzby, my hovoríme o tom, že často mnoho odborníkov, my sa snažíme ľudí edukovať v tom, aby si pýtali, a pýtali sa, aké kroky následne nebanková spoločnosť realizuje, ak človek prestane splácať. To sú všetko informácie, ktoré by mali byť zrozumiteľne, jednoducho podané tak, aby ich človek pochopil, a tomu tak v skutočnosti veľmi nie je, pretože netvrdím, že vždy je to o tom, že spoločnosť má nastavené zle systémy, ale často je to o tom, že na konci toho reťazca je predajca, ktorý ten produkt chce predat' a jednoducho on je motivovaný od toho, koľko predá. Samozrejme tomu prispôsobí niekedy aj svoju predajnú taktiku, ktorá v mnohých prípadoch z nášho pohľadu bola taká nátlaková a nezrozumiteľná."

Marek Mašura:

"Pán Fusek, teraz sa podme posunúť k vašim zisteniam. Aké konkrétne prípady ste počas vašich mystery shoppingov zistili?"

Roman Fusek:

"Zistili sme niekoľko praktík, o ktorých sme sa snažili aj informovať verejnosť s cieľom upozorniť ich na to, na čo si majú klienti dávať pozor. Pokiaľ ide o tie najvážnejšie veci, tak sme zistili, že stále sa používa zabezpečovacia zmenka aj v spotrebiteľských vzťahoch."

Marek Mašura:

"Čo to znamená v praxi?"

Roman Fusek:

"V praxi to znamená, že klient pri žiadosti o úver musí ako formu zabezpečenia podpísať zmenku, na ktorej je uvedená celá výška úveru, aj so všetkými nákladmi, to znamená úrokovou sadzbou, poplatkami. Túto zmenku si zoberie veriteľ, resp. predajca tohto veriteľa, a slúži ako zabezpečenie na to, aby klient v prípade, ak nespláca, bola realizovaná výplata, alebo teda inkaso tej zmenky."

Marek Mašura:

"A to je vlastne protizákonné."

Roman Fusek:

"Je to protizákonné, už asi rok a pol, vyslovene zakázané zákonom, a naďalej sa to teda deje v niektorých prípadoch."

Marek Mašura:

"Čo by ste v takomto prípade spotrebiteľom poradili?"

Roman Fusek:

"No, nepodpísať zmenku, pochopiteľne. Je to pomerne z hľadiska spotrebiteľa nebezpečná vec kvôli tomu, že tá zmenka sa fakticky odpojí od úveru. Keď zoberiete to, že so zmenkou ako s cenným papierom môžete nakladať úplne voľne bez toho, aby bolo zistené, aká je kauza za tým, to znamená, že aký úver sa za tým poskytol, a či ten úver bol poskytnutý zákonne, či je tam zákonná výška, povedzme, úrokovej sadzby, či tam nie sú nejaké nezákonné poplatky, či a v akej časti bol napríklad ten úver už vysplácaný zo strany spotrebiteľa, ak máte zmenku na nejakú sumu, tak ju máte na tú sumu, ktorá bola uvedená na začiatku, to znamená, že veriteľ v takom prípade, ak by tú zmenku indosoval ďalej, to znamená, postúpil na niekoho ďalšieho, kto by si ju vymáhal už potom aj súdne, tak už sa neskúma ako keby, alebo veľmi ťažko sa skúma to, koľko z toho úveru bolo vysplácané zo strany spotrebiteľa a tá zmenka sa dá použiť v celej výške."

Marek Mašura:

"Pán Ovčarik, teraz máte slovo vy. Národná banka identifikovala asi päť bodov, päť preheškov, ktorých sa nebankové spoločnosti najčastejšie dopúšťajú. Spomínali sme tu tie zmenky, takisto medzi týmito bodmi je aj to, že firmy si nedostatočne preverujú schopnosť klienta pôžičku splácať. Ktorý z týchto bodov vy považujete za najzávažnejší priestupok?"

Maroš Ovčarik:

"Osobne považujem za závažné v zásade všetky, pretože všetky z toho, čo bolo publikované, nejakým spôsobom idú proti zákonu. Mňa osobne najviac zarazilo poskytovanie zmenky, pretože tam je ťažko hovoriť o nejakom špeciálnom obchádzaní, aj keď môžeme hovoriť, a myslím, že boli aj prípady, a myslím, že Národná banka hovorila o tom, že úvery boli poskytované na podnikateľské účely a zároveň, a takýmto spôsobom sa snažili ako keby obísť ochranu spotrebiteľa, ale jednoducho, to je niečo, čo mňa osobne zarazilo úplne najviac, tá zmenka."

Marek Mašura:

"Spomínali sme tu aj doplnkové služby úvery. Na to ste tiež prišli, že takéto praktiky nebankovky využívajú, tak povedzme si o tom viac, ako to vyzerá v praxi."

Roman Fusek:

"V praxi to vyzerá väčšinou tak, že klient nevie ani, že podpíše takúto zmluvu, spravidla sú mu predložené papiere, keď už sa dohodnú, predajca s klientom o tom, že uzavrú zmluvu o spotrebiteľskom úvere. Klient dostane nejakú sadu dokumentov, ktorú treba vypodpisovať. Nie je si vôbec vedomý toho, že podpíše aj nejakú ďalšiu zmluvu o dodatkovej, alebo doplnkovej službe, ktorá v zásade smeruje napríklad k inkasu splátok zo strany spotrebiteľa, tým, že sú realizované splátky priamo zástupcovi toho veriteľa. Podarilo sa nám dokonca v niektorých prípadoch zistiť, že úver je rozložený, povedzme, zoberte si situáciu, že klient požiadava o 1 500 eur ako úver, a v ten istý deň s predajcom uzavrie tri úverové zmluvy po 500 eur, a ku každej je zmluva o doplnkovej službe, ktorá má rovnaký charakter za ďalších 250 eur, čím sa extrémne predražuje úver tomu spotrebiteľovi. Ale cieľ, ktorý za tým vidíme, alebo nejaký zámer, ktorý za tým

vidíme, je v zásade zámer nezarátat tieto náklady do nákladov spotrebiteľského úveru, prezentovať ich ako nejakú vedľajšiu službu, ktorá nie je súčasťou tej hlavnej služby, teda poskytnutia spotrebiteľského úveru, a tým spôsobom vo svojej podstate obísť úrokový strop."

Marek Mašura:

"Pán Ovčarik, čo by ste v takomto prípade poradili spotrebiteľom?"

Maroš Ovčarik:

"V prvom rade samozrejme vždy odporúčame, pokiaľ si vyhladávam pôžičku, tak sa neobrátim na jedinú spoločnosť, ktorá má prvá padne do rany, kde nájdem reklamu, telefónne číslo a hneď volám, ale jednoducho získať si v prvom rade ponuku, a nie od jednej, ale aspoň od troch, štyroch, piatich spoločností, a tie ponuky si porovnať, až následne sa rozhodnúť. Ja len dodám možno jednu vec k tej odplatu, ktorá je teraz zákonom stanovená, jednoducho spoločnosti nesmú inkasovať od klientov vyššiu odplatu, ako je definovaná zákonom. Skutočne je to tak, že keď sme si pozreli po aplikovaní tejto odplaty podmienky jednotlivých spoločností, tak zdá sa, že z tých našich skúseností minimálne tie najväčšie spoločnosti tie odplaty znížili a dodržiavajú zákon. Samozrejme, niektoré sa snažia obísť cez praktiku, ktorú pán Fusek nejakým spôsobom deklaroval. Ja by som chcel dodať len jednu vec, že odplata je v podstate ako keby nový vzorec na trhu, odplata je síce v zákone definovaná, ale definovaná, že odplata nesmie byť vyššia ako, myslím, dvojnásobok RPMN bežne poskytovaného na trhu. Problém vidím v tom, že je to nový vzorec, ktorý s tým RPMN ani až tak priamo nesúvisí. Inými slovami, zjednodušene povedané, že to dáva určitú voľnosť spoločnostiam, že to, čo nezinkasujú cez úroky, tak môžu čiastočne zinkasovať cez poplatky, to znamená, že áno, dodržiavajú to, ale osobne mám trochu problém s tým, že človek, keď dostane ponuku, tak vlastne na ponuke sa môže stretnúť s úrokovou sadzbou, môže sa stretnúť s RPMN, dokonca aj s priemerným RPMN, a môže sa stretnúť ešte s ďalším údajom, a to je vlastne odplata, o ktorej tu hovoríme."

Marek Mašura:

"Pán Fusek, ako vy vnímate tento problém?"

Roman Fusek:

"Pokiaľ ide o prehľadnosť či už regulácie, alebo prehľadnosť nejakých práv spotrebiteľa, osobne si myslím, že tam má Slovensko stále nejakú rezervu v tom zmysle, že tých informácií spotrebiteľovi možno poskytujeme až príliš veľa a je zmätený. Čiže ani nevie veľmi dobre, že čo si má strážiť, nevie sa veľmi dobre orientovať v kombinácii s tým, že finančná gramotnosť spotrebiteľov nie je príliš vysoká a v kombinácii s tou reguláciou, ktorá je naozaj taká, že spotrebiteľ by mal vedieť povedať a rozoznať, čo je RPMN, čo je úrokový strop, ako ho chráni Občiansky zákonník, ako ho chrániť Zákon o ochrane spotrebiteľa, prípadne Zákon o spotrebiteľských úveroch, a ani spotrebiteľ to nemá jednoduché, v prípade, ak sa chce orientovať v ponukách. Navyše ak sa bavíme o tom, že informácie sú poskytované nie celkom korektné, sú skresľované, alebo zatajované, a spotrebiteľ ani nevie, čo sa má spýtať, tak tá situácia nie je úplne ideálna."

Marek Mašura:

"Mňa zaujala ešte jedna vec, ktorú som našiel vo vašej analýze, a tou je, že nebankovky prekračovali zákon tak, že poskytovali peniaze v hotovosti. Prečo je to problém a na základe akých príkladov ste na to prišli?"

Roman Fusek:

"Opäť, hotovostné poskytnutie pôžičky je zakázané už nejaký čas priamo zákonom, ten zákaz vyplýva z toho historicky, že vtedy ešte nie Národná banka Slovenska, keďže nedohliadala vtedy veriteľov, ani spotrebiteľské úvery, ale kontrolné orgány zistili, že spotrebiteľom sú poskytnuté hotovostné peňažné prostriedky v nižšej výške, ako boli deklarované na spotrebiteľskej zmluve. To znamená, že na úvere bola uvedená vyššia suma, a spotrebiteľ na ruku dostal menej, kvôli tomu zákonodarca sa rozhodol do zákona zaviesť zákaz takejto praktiky. My sme zistili, že spotrebiteľia naďalej dostávajú spotrebiteľský úver na ruku, a vo svojej podstate sa opakuje to, čo som už popísal, to znamená, že fyzicky dostanú v hotovosti na ruku menej, s argumentom, že je už inkasovaná, povedzme, prvá splátka, alebo sú započítané nejaké poplatky za poskytnutie úveru a podobne."

Marek Mašura:

"Páni, poďme sa teraz ešte trochu presunúť do minulosti, keď že mám tu jeden príklad, ktorý sa v súvislosti s nebankovkami často spomína. V minulosti sa často stávalo, že klient si zobral úver, ktorý mal byť bez úrok, ale v skutočnosti bol tak drahý, že ho nevedel splácať a prišiel o strechu nad hlavou. Pýtam sa teda konkrétne, je to aj dnes ešte možné, alebo už nie? Pán Ovčarik."

Maroš Ovčarik:

"Boli sme aj my svedkami situácie, kde človek si vzal tisíceurovú pôžičku, a po nesplácaní tejto pôžičky prišiel vo veľmi krátkom čase o strechu nad hlavou. Nehovorím, že tých prípadov bolo extrémne veľa, a určite boli v niektorých spoločnostiach bežnou praxou. To znamená, že niektoré spoločnosti z našich skúseností mali svoj biznis model postavený nie na splácaní, ale na nesplácaní, to znamená, že vtedy začali sankcionovať vysoké poplatky, vysoké sankčné úroky, atď., a dostali tú dlžnú čiastku na takú čiastku, že jednoducho človek to nevládza splácať a exekuovali, v dražbe predávali domy, atď. Áno, tá legislatíva, ktorá bola prijatá v roku 2014, a v roku 2015, nadobudla účinnosť, si myslím, že do veľkej miery obmedzuje takéto praktiky, či už zvýšenou informovanosťou, zákazom niektorých či už exekúcií, atď. Nevieť vylúčiť, že sa to v dnešnej dobe ešte nemôže stať, ale myslím si, že je to do určitej miery obmedzené."

Marek Mašura:

"Vieme, že Národná banka za porušovanie pravidiel môže udeľovať pokuty a takisto odobrať licencie. Ja sa pýtam teraz na tie konkrétne prípady, ktoré ste zistili, pán Fusek. Budete v týchto prípadoch udeľovať napríklad pokuty?"

Roman Fusek:

"To vám v tomto okamihu nepoviem, pretože sme na začiatku celého procesu. My sme nejaké skutočnosti zistili, tak ako sme sa rozprávali doteraz, mystery shoppingom. Pre náš je to len začiatok dohľadu na mieste. Budeme zisťovať v rámci týchto spoločností ďalšie skutočnosti, zaisťovať dôkazy. Doteraz sme sa pozerali len na predajné praktiky, v rámci spoločností si ale v tomto okamihu začíname preverovať jednotlivé zložky, klientské zložky, na základe ktorých získame ďalšie informácie o tom, čo v tých zložkách je, čo tomu klientovi bolo ponúknuté, aký je záznam, povedzme o práci predajcu, a zároveň nás bude zaujímať pochopiteľne obsah spotrebiteľskej zmluvy, obsah obchodných podmienok, za ktorých veriteľ poskytuje spotrebiteľský úver. Takže až po vyhodnotení celého toho dohľadu na mieste budeme vedieť povedať, v akom rozsahu dochádzalo k porušovaniu zákona, ako významne k týmto praktikám, o ktorých sme hovorili, ešte pribudnú nejaké ďalšie, povedzme, neprijateľné podmienky v spotrebiteľskej zmluve, a až na základe toho sa budeme rozhodovať, aké sankcie uložíme."

Marek Mašura:

"Môže prípadne Národná banka ešte okrem tých sankcií nariadiť nebankovkám, aby sa týchto nekalých praktík vyvarovali?"

Roman Fusek:

"To je cieľom Národnej banky. Naším cieľom nie je ako keby vynucovať všetko len sankciou, primárny záujem je zmeniť tie praktiky na trhu, resp. vplývať na zmenu praktík na trhu, a to aj príkazmi, alebo zákazmi. Národná banka má zo zákona právomoc uložiť aj zákaz nejakej praktiky, ktorá poškodzuje spotrebiteľa, prípadne zákaz uplatňovania neprijateľnej podmienky v spotrebiteľskej zmluve, a tieto právomoci určite budeme využívať."

Marek Mašura:

"Pán Ovčarik, čo si myslíte vy v súvislosti s tými spomínanými pokutami, mali by nebankovky, ktoré porušujú pravidlá, dostať automaticky pokutu, alebo najprv by malo prísť nejaké nariadenie, nejaký zákaz z Národnej banky?"

Maroš Ovčarik:

"Závisí samozrejme od závažnosti priestupku, ktorý nebanková spoločnosť spraví, ale osobne si myslím, že pokiaľ chceme dostať trh so spotrebiteľskými pôžičkami na vyššiu úroveň, tak rozhodne by mali prísť rázne opatrenia zo strany Národnej banky, či je to pokuta, alebo je to upozornenie, alebo je to priamo odobranie licencie, to závisí samozrejme od závažnosti prípadu, k tomu sa neviem bližšie vyjadriť."

Marek Mašura:

"Pán Fusek, nebankovky dostanú licenciu, iba ak preukážu, že dostatočne preverujú klientovu schopnosť splácať úver. Vy hovorí, že firmy, ktoré dostali licenciu, tak však nerobia. Tak opäť laická otázka, ako je teda možné, že túto licenciu vôbec dostali?"

Roman Fusek:

"Je to možné na základe toho, že tak, ako ste povedali, súčasťou licenčného procesu bolo aj hodnotenie tých metód, nejakej metodiky, ktorú spoločnosť zadeklarovala Národnej banke, že bude používať pri hodnotení bonity klienta, a my sme v rámci licenčného procesu veľmi významne komentovali tie metódy, a na základe aj našich pripomienok tie spoločnosti upravovali svoje systémy. Takže pokiaľ ide o deklaráciu v licenčnom procese, tak teoreticky naplnili požiadavky zákona a na základe toho teda licenčné požiadavky splnili popri ďalších podmienkach, či už dôveryhodnosti, vhodnosti osôb, výšky základného imania, pôvodu prostriedkov, ktoré používajú a podobne. Dôležité ale je, že my sme hneď po tom, čo

dostali povolenie, mali možnosť overiť si tie metódy v praxi. To znamená, že jedna vec je teória v rámci licenčného procesu, či sú procesy nastavené správne, nás v rámci dohľadov na mieste zaujímala realizácia tých metód, a tie môžeme hodnotiť v tomto prípade v mnohých situáciách nie naplnené z hľadiska toho, čo bolo deklarovane v licenčnom procese."

Marek Mašura:

"Ako to vy vnímate, pán Ovčarik?"

Maroš Ovčarik:

"Tak ako som povedal vlastne na začiatku, vnímam mimoriadne pozitívne, že s tými krokmi sa začalo, a verím, že padnú na úrodnú pôdu, a že nebankové spoločnosti budú vedieť, že je tu niekto, kto má kedykoľvek právo a možnosť skontrolovať ich predajné postupy na akejkoľvek úrovni poskytovania tej pôžičky, či už pri získavaní informácie, pri podpise úverovej zmluvy, a verím, že aj po podpise, alebo teda v prípade, ak sa nejaký problém s pôžičkou stane, takže vkladám do toho takú veľkú dôveru, že sa jednoducho konečne začne trh s nebankovými spoločnosťami čistiť."

Marek Mašura:

"Pán Fusek, ja sa predsa len spýtam ešte trošku konkrétnejšie, otázku k tomu dôvodu, prečo nebankovky stále ešte porušujú pravidlá, teda podľa vás či vidíte možno problém v legislatíve, alebo vykonateľnosti práva, alebo kde vidíte problém?"

Roman Fusek:

"Niekoľkokrát sme dnes večer povedali, že tá regulácia sa neustále sprísňuje za posledné dva roky teda v oblasti spotrebiteľských úverov veľmi významne. Pokiaľ ide o právomoci Národnej banky a jednotlivé kompetencie, ktoré sme získali od 1. januára tohto roka, myslím si, že sú pomerne silné, a aj v rámci pripomienkového konania k tým zákonom, na základe ktorých Národná banka získala tieto práva, boli veľmi významne komentované a boli kritizované zo strany trhu, že sú až príliš prísne, čiže ani z hľadiska nejakých možností Národnej banky zasiahnuť nevidím v tomto prípade problém."

Marek Mašura:

"Čiže máte dostatočne voľné ruky."

Roman Fusek:

"Ja si myslím, že v tomto okamihu máme dostatočne voľné ruky. V zásade chcem deklarovat, že Národná banka si tie svoje povinnosti dohliadať aj tento segment je vedomá, a poviem to tak, že my veľmi nie sme ochotní trpieť porušovanie pravidiel, ktoré máme kontrolovať, vynuťovať, a v prípade, ak má niekto povolenie Národnej banky Slovenska, tak by sa mal podľa toho aj správať, to znamená, že dodržiavať pravidlá, ktoré zadeklarovala v rámci povoľovacieho procesu."

Marek Mašura:

"Pán Ovčarik, máte ešte slovo na záver. Poďme si skúsiť zhrnúť ešte také rady, možno aj tie, ktoré tu ešte neodznegli, pre spotrebiteľov, ako sa vyvarovať tomu, že dostanem úver, ktorý nebudem vedieť splácať, a nakoniec možno skončím aj bez tej strechy nad hlavou."

Maroš Ovčarik:

"V prvom rade si človek musí zväžiť, či na splácanie toho úveru má peniaze. Jednoducho každý vie, koľko zarába a koľko kde míňa, jednoducho tento rozdiel by mal byť minimálne dostatočný na to, aby som si tento úver vedel v budúcnosti splácať. K tomu by mali pomôcť aj teda sprísnené podmienky, čo sa týka vyhodnocovania schopnosti splácať aj zo strany nebankových spoločností. V ďalšom kroku určite, tak ako som tu spomínal, nebrať si pôžičku alebo úver od prvej spoločnosti, na ktorú na trhu natrafím, tých možností je dostatok. Osloviť tak nebankové spoločnosti, ako aj bankové spoločnosti. Dnes flexibilita, cena úverov je samozrejme, tak banky, ako aj nebankové spoločnosti dokážu poskytnúť veľmi rýchlo úvery a za veľmi prijateľných podmienok, a tak, ako som spomínal, pýtať sa nielen na to, koľko ten úver stojí, ale aj na to, akým spôsobom spoločnosť postupuje v prípade, ak nie som schopný úver splácať."

Roman Fusek:

"Určite by si mal každý spotrebiteľ popri tomto všetkom ešte uvedomiť, že z hľadiska tej spotrebiteľskej ochrany zákonnej je silnejším partnerom, to znamená, mal by dôsledne vynuťovať v rámci toho predajného rozhovoru svoje práva. Každý spotrebiteľ má právo na to, aby mu bola daná vopred informácia, predzmluvná informácia o povahe toho úveru, to znamená, informácia, ktorá mu má slúžiť na rozhodnutie o tom, či je pre neho úver výhodný, alebo nevýhodný. Nemal by to nechať na spôsob, že podpíšem ti ten papier, keď už podpisujem zmluvu o spotrebiteľskom úvere. Takisto v prípade, ak má akúkoľvek pochybnosť, alebo neistotu, mal by sa pýtať, prípadne si môže zobrať aj návrh zmluvy domov, zo zákona na to právo má. Treba si len vynuťovať tie práva, ktoré zo zákona máte."

Marek Mašura:

"Páni, ja vám v tejto chvíli obidvom ďakujem za to, že ste sa zúčastnili dnešnej debaty, bola naozaj zaujímavá, a verím, že pre mnohých spotrebiteľov aj dostatočne informatívna. Pán Ovčarik, prajem vám ešte príjemný zvyšok večera."

Maroš Ovčarik:

"Pekný večer, ďakujem."

Marek Mašura:

"A takisto aj vám, pán Fusek.."

Roman Fusek:

"Pekný večer."

Marek Mašura:

"Analýzy a trendy sa už v tejto chvíli končia. Pri ďalšej časti sa uvidíme opäť o týždeň, dotedy dovidenia."